

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului: Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Cu număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei	APARE DUMINECA Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor: Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.

In prag de An Nou.

Când din calendar am rupt ultima filă a anului sfârșit, am avut impresia plugarului care a ajuns la capătul brazdei trasă sub fierul plugului. Și n'ași putea face altceva decât a face aceasta îndeobște: mă uit înapoi spre a vedea dacă brazda nizuințelor mele este îndeajuns de adâncă și dreaptă sau trebuie să apăs mai puternic pe coarne pentruca în viitor arătura să iasă mai bună.

Ce este omul în marcele ogor al vieții altceva decât un plugar ostentiv. Fiecare în felul său, fie că ară în ogorul cel trupesc fie că în cel sufletec, așteptând fiecare roada pământului sau cea a cerului. Mădularul unul altuia, după cuvintele apostolului Pavel, toți lucrăm pentru viață, întregind silințele unul altuia.

Și după ce am tăiat o brazdă în truda noastră, bine este să facem popas de odihnă și înviorare a puterilor.

Un astfel de popas ni-l îmbie prilejul Anului Nou.

Fiecare an este marcat prin faptul de a avea viața lui proprie ce prin similitudine o apropiem de a noastră, cu naștere, viețuire și moarte și după cum noi nu însemnăm prea mult decât prin faptele ce le-am făcut, tot așa și anul este important prin faptele întâmplare în decursul timpului său. Astfel încât a repune în lumină la sfârșitul fiecărui an expirat toate evenimentele desfășurate în decursul lui, constituie o datorie pentru a dovedi că nu neglijăm forța ce leagă prezentul de trecut, și pentru a reflecta asupra multiplelor învățăminte și directive de viață în viitor.

Viața își are drumul ei tainic și e directivă de însuși Dumnezeu pe cărări nevăzute

în prezent, ca acel fir al veacurilor să se depene neconținut către viitor.

Ca sub patrafirul spovedaniei, Anul nou asemenea unui duhovnic intransigent întreabă pe fiecare: ai câștigat anul cu alergătura ostentivilor tale înțelepte sau l-ai pierdut în lene necugetată? Te-ai gândit o clipă la sufletul tău — o clipă numai din lanțul celor 365 de zile trecute — ori poate te-ai mulțumit numai cu osteneala după bunul trai și cele ale lumii?

Vorba Scripturii: ai adunat cu Hristos sau cu Mamona?

Ce-ai săvârșit în anul trecut pentru Biserica ta și pentru Neamul tău?

Iată întrebări cu care noul an ne ia din scurt asemenea unui Judecător de instrucție. În conștiința noastră se cuvine să dăm răspunsuri nefățărite așa ca sub patrafirul sfânt.

În fața noului an trebuie să ne descărcăm sufletul de poverile ce-l apasă, purcezând pe cărarea vieții viitoare mai ușurați și mai plini de nădejdi. Creștinește vorbind, trebuie să mărturisim, că în anul trecut Părintele Cereso a binecuvântat viața Țării noastre. Alte neamuri au fost năpăstuite cu războaie și răsmerițe cumplite, în timp ce noi sub înțeleapta ocrotire a unui mare Rege ne-am putut rostui viața turburată până aci de certuri și patimi nesabuite, în frățească înțelegere și a da Neamului noi drumuri.

Să dăm slavă și mulțumită lui Dumnezeu pentrucă ne-a învrednicit să trăim măreția acestor clipe: nimicirea politicianismului și răsarirea Constituției noii României. Cu atât mai mult să preamărim pe Dumnezeu că la cârma Țării în momente de mare răspundere, în momente de pas istoric a fost chemat să ocârmuiască Biserica ortodoxă ce și are exponentul

Biblioteca Universității Regale Ferdinand I.
 în C. C. U.
 nr. 107/1939

cel mai fericit în personalitatea I. P. S. Patriarh Miron, ca simbol al desăvârșirii celor ale lumii prin rosturile Bisericii vecinice.

Neapărat anul trecut ne-a adus și durerii A închis ochii Regina poeziei și a florilor plaiurilor românești, Maria cea cu chip de domniță voevodală și cântărețul pătimirii Ardealului Octavian Goga, patriotul și omul de stat care la începutul anului trecut a întors cea dintâiu filă din cartea naționalismului românesc, dela care a purces noua viață națională a Țării. Dumnezeu să-i odihnească în pace!

Alte dureri mai mărunte au trecut sub înflorirea bucuriilor ce le-au răscumpărat.

Căci, nu, nu! Anul trecut cu toate că am plâns după cei ce îi credeam nemuritori, totuși n'a fost un an sterp ci anul rodnic în înfăptuiri și nădejdi.

Anul ce răsare? Este în mâna lui Dumnezeu, dar și în a noastră. Frumusețea și rodnicia lui va crește din credința noastră și din eroismul nostru peste care se va revărsa binecuvântarea Tatălui cu daruri bogate.

M. S. Regele a amintit zilele trecute trei porunci ale viitorului cari sunt trei litere de Evanghelie: grija de armată, grija de sănătatea publică și grija de cultura poporului. Implinirea acestora e în stare să aducă însemnate binefaceri în rânduiala vieții naționale românești. Fără să mai facem alte comentarii, înfăptuirea acestor trei comandamente, va rodi și pe tărâmul vieții religioase aceleași binefaceri.

Ne aflăm în pragul noului an. Să nu-l începem cu ușurătate.

„Uitând relele cele ce au fost în urma noastră, să nizuim din toate puterile spre cele dinainte, să alergăm la semn“ (Filipeni 3, 14). Să îngropăm în uitare și între cartoane cele ce ne-au căsunat vină față de ascultarea de Dumnezeu și dragostea de Neam și cu învățăminte noi să pornim în viitor. Oameni noi vrea România nouă, cu iubire de Cer, cu iubire de Patrie, oameni entuziaști, creștini convinși cari să nu fie nici reci sau căldicei ci fierbinți. (Apocalips 3, 15-16).

An Nou, Țară Nouă, oameni noi.

Dumnezeu s'ajute!

Pr. D. V. Anușoiu.

Să nu vă asemănați chipului acestui veac, ci să vă schimbați, prin înnoirea minții, ca să fiți în stare să deosebiți care este voia lui Dumnezeu, ce este bun, plăcut, desăvârșit.

(Romani 12, 2).

Penițele dușmanilor.

Nu poate fi puțin interesantă cetirea operelor în care crunții dușmani ne descriu ca neam și Biserica. Din floștomocul de epitete urâte, câte există în lumea aceasta, puține de tot au rămas neaplicate bietului nostru neam și bieteii noastre Biserici. Lacrimile și sărăcia amară de fiecare zi ale părinților noștri formau *biruințele răsunătoare* ale dușmanilor noștri. Să zicem și noi: halal de așa biruințe! fiindcă biruința are un singur senz, acela creștinesc, când prin iubire și prin lumină, cucerești pe cineva. Dar atunci când ești crud și îl despoi pe cineva de tot ce are: de casă, masă, familie, de limbă, de lege și de moșie, atunci nu mai poate fi vorba de biruință, ci de sălbăticie. Cu biruința aceasta, urâtă în fața lui Dumnezeu, a fost biruită o mie de ani nația și Biserica noastră, ca apoi, în sfârșit, să înflorească frumos ca niște tufe de trandafiri în bătaia soarelui blând de primăvară.

Un frate în Hristos, care acum doarme și se înfrățește fără urmă cu țărâna, mi-a dăruit pe vremuri cronica comunei sale. Iubesc mult acest manuscris și îl foiletez adeseori, nu de altăceva, dar e descrisă în el, cu amănunte largi, viața a doi martiri români, a preotului Ioța și a dascălului Pera. O spuză de copii și la unul și la altul și sărăcie câtă vrei, o sumedenie de călătorii pe drumuri desfundate și lupte de fiecare zi și pe capul unuia și al altuia în interesul Bisericii și a școalei românești. Și din ce se înverșunau popa și dascălul mai mult de tema apărării legii românești, din ce plouau mai des pe capetele lor loviturile fără milă ale dușmanilor. Mizeria și biciuirea lor până la sfârșitul zilelor era contată de dușmani *ca o învingere strălucită*.

Dar de câte ori închid manuscrisul, care a eternizat suferințele unor martiri uitați ai cauzei românești, mâna mi se întinde involuntar după câte un volum al marelui comerciant de animale sălbatice din Hamburg cu numele Hagenbeck. Este foarte interesant ce spune în scrierile lui domnul acesta. Animalele sălbatice și fioroase, cari sunt înzestrate dela natură cu o forță groaznică, nu cunosc liniștea pe nici o clipă. În junglă ca și în cuștile de fier, tresar la cel mai mic zgomot. Vecinic bănuitoare de un atac, nu pot nici dormi nici mânca în liniște. Fiarele, cari printr'o singură săritură sunt victorioase, omorând pe loc o antilopă sau un bou, nu au nici un strop de tihnă pe urma puterilor lor extraordinare. Așa că este prea evi-

dent, că nu face să fi leu nápraznie și totuși să nu te poți elibera pe nici o clipă de frica chinuitoare că poți fi atacat și distrus și tu într'o singură clipită.

Cetesc și recitesc toate minciunile calomnioase la adresa neamului și a Bisericii noastre, izvorâte din penițele dușmanilor și mai gândesc oare de câte ori acești oameni nu s'or fi găsit și ei în situația nu prea plăcută a leilor și a tigrilor lui Hagenbeck? Natura, pe cât de nemiloasă, pe atât de dreaptă, nu vrea să știe de nici o coroană și de nici o ghiară, fiindcă ea chiar în spinarea celei mai înspăimântătoare sălbătăcii așează câte un pumn mare de fiică în așa fel, încât nu se mai poate scăpa de ea niciodată.

Umilirea peste măsură a neamului și a Bisericii noastre este sigur că a fost răzbunată din belșug de dreptatea neîncovoială a naturii. De când e lumea, întotdeauna prigonitorii și-au ascuns suferințele răsplătitoare cari au venit peste ei cu multă artă, așa că cronica nu a avut de unde să le înregistreze pe seama posterității. Dar ele au fost crunte și prompte începând dela Irod până azi.

Deținătorii de biruințe diavolești numai puțin timp se pot mângâia cu convingerea că destinul nu vede, nu aude și nu strigă, fiindcă el în nici un caz nu se lasă păcălit. Nici telescopul, nici microscopul cel mai perfect nu se pot asemăna nici pe departe cu puterea de viziune a destinului pentru care nu există nici înălțime nici adâncime nepătrunzibilă.

Este adevărat că și lui popa Iota și lui dascălul Pera și sutelor de frați ai lor în suferință le-au fost dragi viețile ca și nouă tuturor și nu au fost niciodată plânși cum se cădea. Este adevărat că lumea i-a uitat de nici mormintele nu li se mai cunosc. Dar este și mai adevărat că penițele, palmile și paturile de pușcă cari i-au gonit în mormânt, în mâna destinului s'au prefăcut în vergi groase și cumplite pentru dușmanii lor. Destinul care nu are interpuncție pentru vreme cum au oamenii, s'a coborât jos până la pumnii de cenușă și le-a dat satisfacția cuvenită.

Ei amici! să nu vă tenteze niciodată biruința mișelească, fiindcă gârbaciul nemilos și usturător al destinului vă așteaptă și aici și dincolo.

Dr. Ștefan Cioroianu
protopresbiter.

Tehnica modernă în lumina moralei creștine.

De Prof. Dr. L. Busuioc.

(Continuare)

Diferitele civilizații nu sunt de acord în privința locului pe care trebuie să-l ocupe munca pe scara valorilor, vrednice de stima noastră.

Primitivul ca și copilul vede în muncă o grea pedeapsă. Pe de altă parte Orientul consideră contemplația ca o virtute și nu găsește cuvinte destul de aspre pentru industrialismul european.

Nici doctrinele anticității greco-romane nu atribue același importanță și valoare muncii așa cum o găsim afirmată în tradiția iudeo-creștină.

Unul din motivele principale a acestor diferite aprecieri poate fi, probabil, structura diferită a societății. Nici o societate bazată pe sclavie nu poate atribui o valoare superioară în special muncii manuale.

Pentru Aristot de exemplu, sclavajul fiind ceva natural, munca are o valoare relativă. Omul liber, spune el, omul superior eliberat de povara muncii de către sclavi, găsește repaosul și se bucură. Nimeni nu lucrează decât pentru a ajunge la odihnă, după cum nimeni nu face război decât pentru a obține pacea. Singură viața contemplativă e durabilă și ne apropie de divinitate. Zeii nu s'ar putea nici când deda la o muncă manuală de rând. Pentru dânsii activitatea care depășește orice fericire, este contemplația.¹⁾

Din contra Plato concepe pe Dumnezeu ca un meșter, un organizator al lumii. În „Republica” fiecare cetățean are partea sa de muncă, pe „când poezii sunt priviți ca indezirabili fiindcă din punct de vedere economic ei nu produc nimic. Interesant pune Plato problema muncii în celebrul său myt pe care în dialogul intitulat „Political”, un străin îl povestește tânărului Socrat.

După acest myt, sfera planetei noastre se învârte în două sensuri contrare. Când în cursul veacurilor se mișcă într'un sens, omenirea trăește epoca lui Saturn, vârsta de aur în care nu-i nici cetate, nici familie, nici agricultură, nici muncă. Când sfera se mișcă în sens contrar, omenirea trăește epoca lui Jupiter, epoca noastră când apar legi, invențiuni și munca încordată și obositoare. Deși Plato

1) Morala către Nicomac X—XII.

nu ne spune dacă era lui Saturn ar fi superioară celei a lui Jupiter, se întreaba numai dacă oamenii ar putea fi fericiți, ducând o viață numai contemplativă. Străinul își termină astfel povestirea: „Dacă oamenii lui Saturn, lipsiți de orice griji, având puțința de a se înțelege nu numai între dâșii ci și cu animalele, s'ar folosi de toate aceste avantaje pentru studiul filosofiei, informându-se mereu dacă nu cumva unul dintre ai lor n'a făcut printr'o facultate particulară vre-o descoperire nouă care să contribuie la progresul științei, se poate ușor trage concluzia că oamenii din acea epocă au cunoscut un grad de fericire infinit superior nouă.

Dacă din contra ei nu făceau alta de cât să se îndoape cu cele mai gustoase mâncări și băuturi, ținându-se numai de povești între ei și cu animalele, după fabulele care ni s'au păstrat până astăzi, chestiunea îmi pare ușor de rezolvat“. Sigur, în sens negativ.

Din această povestire se vede că Plato a căutat să împace contemplația cu munca. La ce ar putea servi această întrebare pe care o pune în gura străinului, dacă nu pentru a sugera cetitorului idea că nu există pentru om fericire adevărată fără ascetismul dureros al muncii. Vârsta de aur, fără griji, riscă să devie vârsta decadenței.

S'a făcut adesea constatarea că între concepția lui Plato despre muncă și cea a Bibliei este o strânsă legătură. Plato pare să fie un ecou fidel al Vechiului Testament în ce privește această problemă.

Primele pagini ale Bibliei vorbesc despre un Dumnezeu activ, lucrând zile dearândul la opera Creațiunii. El nu se descoperă omului ca un monarh nepăsător, dând numai ordine unor lucrători inferiori, sau ca un gânditor, liber de orice activitate exterioară. Dumnezeu biblic este în același timp Cuvânt și Acțiune, Arhitect și Lucrător, Cap și Braț puternic. Ps. 120 laudă această neîntreruptă activitate: „Cel care te păzește nu va dormita. Iată nu dormitează nici nu doarme Cel ce păzește pe Israel“.

Unei asemenea concepții despre Dumnezeu trebuia să-i corespundă necesar o anumită concepție despre omul muncitor.

Personagiile istorice ale Vechiului Testament execută toate un lucru manual. Păstori simpli ca: Iacob, Moisi, David sau un tâmplar ca Iosif sunt chemați să îndeplinească un destin glorios.

(Urmează)

Sfințirea bisericii

din comuna Bocșa-română.

Duminecă, 18 Decembrie 1938; zi de bucurie duhovnicească negrăită pentru fruntașa comună a Eparhiei Carunsebeșului.

Pictată din nou după 128 de ani dela prima pictură, biserica din comuna Bocșa-română primește în haină aurită de sărbătoare pe P. S. Episcop Dr. Vasile Lazarescu, cel dintâiu episcop care a călcat pragul ei și care după 150 de ani dela zidire, vine să o sfințească, sălășluind în Taina sfântă a Altarului sfințele și aureolatele rămășițe pământești ale sfinților martiri.

Pentru acest măreț act, credincioșii în sunetul plin de demnitate crainică a clopotelor bisericii ieșiră spre întâmpinarea Prea Sfințitului lor stăpân.

La arcul de „bine ați venit“ Prea Sfinția Sa este întâmpinat de o mulțime de credincioși în frunte cu notarul și primarul comunei și d-l primpretor Stoiacovici, înconjurați de școlarii străjeri cu învățătorii lor.

„Intru mulți ani, Stăpâne“ se rosti dragostea celorce întâmpinau fața plină de bunăvoință a Prea Sfințitului Ierarh — și de aci, în impozanta icoană a cinstirii arhieresti, pornesc cu toții spre sf. Biserică. În fața bisericii Prea Sfinția Sa este așteptat de un sobor format din: P. O. D. Dr. Iosif Ieremia, dimpreună cu preoții Petru Vucu, Gheorghe Munteanu și Cornel Stan, asistați de protodiaconul Teodor Roșca și încă un diacon.

Corul întonează „Pre Stăpânul și arhierul nostru Doamne îl păzește intru mulți ani“ și rugăciunea, pe scări de melodii și cădelnițări de tămăd se înalță spre cer; firească și sinceră implorare.

Ajuns în biserică pâr. Petru Vucu rostește un cuvânt plin de simțire a acestui fericit moment în biserică satului Bocșa-română, după care corul rostește: „Intru mulți ani Stăpâne“.

Mii de ochi privesc impunătorul act al îmbrăcării arhieresti și rândul credincioșilor se mărește nema încâpând în biserică.

Începe slujba sfințirii bisericii: măreț șir al demnității ortodoxe se pornește în procesiune spre cinstea sfințelor moaște purtate de Prea Sfințitul Episcop, și înconjurând biserica se aduc la locul de cinste al mucenicilor, în sf. Altar. Cimentat cu moaște sfinte în ceara curățeniei și spălat și uns în mirul sfințeniei — altarul vechiei biserici din Bocșa-română se împodobea încetul cu încetul cu binecuvântare arhierască.

Ochi furișaji au privit cu solemnă mirare mărețul act și au vărsat pioase lacrimi de amintire a lacrimilor purtătoarelor de mir...

Ușile împărătești se deschid și altarul în plină podoabă se arată tuturor. În atmosferă de veche pietate creștină, se începe sf. Liturgie, cea dintâiu pe altarul de curând sfințit și cea dintâiu cu arhieru în această comună.

Câți ochi n'au lăcrimat și câte inimi n'au saltat de fericirea evlaviei?! În cerul pietății acestea s'au înșirat în constelații feerice.

Cuvântarea Prea Sfințitului Episcop.

La sfârșitul liturgiei Prea Sfinția Sa urcând amvonul a însemnat mărețul act al sfințirii prin cuvinte minunate cari trebuiesc știute și reținute.

Prea Sfinția Sa remarcă faptul atât de elocvent că precum este obiceiul curățirii și înnoirii caselor de sărbători tot așa credincioșii comunei Bocșa-română după 150 de ani dela zidirea bisericii lor se griesc de curățirea și înnoirea casei Domnului, care se săvârși acum către un Episcop în chiar preajma sărbătorilor Nașterii Domnului. Pentru aceasta gândul nostru înălțat la cel mai însemnat eveniment din istoria mântuirii noastre, este îndemnat cu autoritate divină ca „odată cu sfințirea acestei biserici când se face binecuvântarea și sfințirea râvnei noastre de a curăți biserica, să se facă și sfințirea sufletelor noastre ale fiecăruia“.

La aceasta ne îndeamnă și faptul că în sfântul altar s'au așezat sfintele moaște ale mucenicilor cari și-au sfințit sufletul lor prin jertfirea vieții acesteia pământeste pentru învingerea plină de glorie a Bisericii lui Iisus Hristos.

Această râvnă a lor biserica a răsplătit-o prin cinstea de a zidi biserici numai pe sfintele lor oseminte, ca totodată să rămână pentru noi creștinii pildă grăitoare, *că dacă noi cu adevărat iubim sf. Biserica, apoi trebuie ca cu adevărat să se sălășluiească în noi pilda de jertfire și sfințenie pe care au dat-o acești sfinți mucenici*. Exprimând această dorință Prea Sfințitul plânge în fața păstoriților lui înălțându-și și el... *să simțim în conștiință* îndemnul ca precum ați împodobit această biserică, tot așa să împodobiți sufletul vostru cu virtuțile mucenicilor cari s'au jertfit pentru Ea, pentru lauda Domnului care se naște și caută sălaş printre noi; „dar, ce tragic și ce nenorocit este pentru viața noastră să se întâmple iarăși ca pentru El să nu se găsească loc în casele de frunte, ci iarăși afară de cetate, acolo unde s'au sălășluit ființele necuvântătoare“.

Pentru ca să nu se întâmple aceasta, ci să putem pregăti și sfinți biserica sufletului nostru, — pentru târnosirea și înzestrarea cu podoaba vistieriei sufleteste a sfinților mucenici, pentru aceasta am înfruntat gerul și am venit aici unde știu că am o turmă vrednică de cinste — și vă îndemn ca precum sunteți pildă în jur pentru rezistența opusă în calea sectelor, să fiți pildă și mai mult pentru o viață mai curată și mai sfințită.

Vine Crăciunul întru pomenirea nașterii Pruncului Iisus Hristos. Dar Hristos vine la noi și nu găsește prunci, prietenii Lui ca și când i-ar fi ucis iarăși crudul Irod. — Prea Sfințitul plânge din nou în fața acestei priveliști triste. Cu durere amintește Prea Sfinția Sa cea mai importantă problema a vieții bănățene și adaugă: până când în acest sat numărul nașterilor dintr'un an nu va întrece pe cel al morților cu jumătate până atunci zadarnic serbați sălășluirea Domnului Hristos între voi. Ei — copiii — cu glasul lor dulce, ei să preamărească pe Domnul Iisus Hristos, pe Acela care când oamenii voiau să-l cruțe de îmbulzeala copiilor a zis: „lăsați copiii să vie la Mine că a unora ca acestora este împărăția cerurilor“.

Copiii bine crescuți sunt calea spre împărăția cerurilor și lauda vredniciei părinților.

Acolo unde sunt copii acolo se înalță pururea rugăciuni la ceruri pentru părinții lor.

Iubiții mei fii sufletești, dacă voiți ca cu adevărat serbarea noastră de astăzi să aibe rezultatul dorit, puneți la inima voastră cuvintele acestea pe care vi le-am adresat ca să nu fim batjocuriți, în satele

noastre bănățene, de streinii cari vin și cresc în detrimentul nostru cărora crescându-ne bogățiile; ne pierde neamul.

Acestea punându-le la suflet credincioșilor, Prea Sfinția Sa încheie rugând pe Dumnezeu să binecuvinteze cu fericire și propășire turma dreptcredincioasă din această parohie.

Slujba se sfârșește.

Impresionați cu toții, credincioșii se grăbesc să ia sf. anafură din mâinile Prea Sfințitului care împarte binecuvântări și bunăvoință.

După terminarea sf. Liturgii Prea Sfințitul este dus cu cinste la căminul U. D. R. unde după recepție, urmează masa dată în cinstea Prea Sfinției Sale, la care Prea Sfinția Sa este omagiat și întâmpinat cu sincere urări de bine și de sănătate.

După masă Prea Sfințitul Vasile însoțit de P. O. D. Dr. Iosif Ieremia și pâr. Protodiacon Teodor Roșca pleacă la mănăstirea de maici „sf. Ilie dela Izvor“ Vasiova — care este ctitoria Prea Sfinției Sale — și aici aflând numeroși credincioși veniți la vecernie, Prea Sfinția Sa a finit o însuflețită cuvântare întărind prin cuvintele Sale noua așezare mănăstirească sădită în Banatul nostru lipsit de așa ceva până acum.

Mulțumit de cele văzute, Prea Sfințitul se întoarce la reședința Prea Sfinției Sale, lăsând în fericele locuri vizitate de Prea Sfinția Sa arhieresti binecuvântări și înălțătoare și pioase amintiri.

„Cât sunt de iubite lăcașurile Tale Doamne al puterilor, dorește și se sfârșește sufletul meu spre curțile Domnului“.

Asistent.

Drepturile noastre

asupra teritoriilor alipite, bazate pe:
dreptul istoric, principiul etnic și dreptul de
autodeterminare.*)

De: Pr. Ștefan Bololoiu.

Astăzi când prăznuim 20 de ani dela realizarea idealului Unirii și când guvernul maghiar, mai ales de când s'au revizuit hotarele Cehoslovaciei, ține neconținut la ordinea zile chestiunea revizionismului, se impune mai mult ca oricând revizuirea conștiinței cetățenilor Români, pentruca să aratăm dușmanilor noștri, că unelțiile lor nu ne intimidează și să le răspundem categoric că din glia strămoșească nu cedăm nimănui nici o brazdă.

Dragostea noastră de Neam, Patrie și Rege ne obligă acum mai mult ca oricând să stăm treji, gata de luptă, pentru a ne menține unitatea noastră națională realizată cu sacrificiul celor 800.000 de suflete, cari au roșit cu sângele lor glia străbună numai pentru realizarea sfintei Unirii a tuturor Românilor.

Guvernele maghiare dela război și până astăzi nu au încetat a striga că prin tratatele

*) Conferință rostită în localul Casei Naționale „Ștefan Velovan“ Rusca-montană, în ziua de 1 Decembrie 1938.

de pace Ungaria a fost nedreptățită. Au căutat să facă propagandă imensă în străinătate, cerând ca „nedreptatea“ făcută Ungariei prin tratatele de pace să fie reparată. Pentru reușita propagandei lor, bărbații de Stat au făcut călătorii în străinătate ca aceea a contelui Bethlen în Anglia. Se și părea odată că Anglia ar fi de partea pretențiilor ungare, căci o parte a deputaților din parlamentul englez s'a obligat să susțină pretențiunile ungurești, dar faptul se reducea numai la agitația susținută de presa lordului Rothermeere, căruia acum câțiva ani i s'a oferit de anumite cercuri coroana sfântului Ștefan.

Se pare însă că mai mult succes a avut propaganda Ungariei în Italia, căci acolo însuși conducătorul statului Italian, ducele Mussolini a luat apărarea și a susținut teza ungurească, ceea ce s'a dovedit prin discursul său dela Milano dela 1 Noemvrie 1936. Se cunoaște răsunetul ce l-a avut acel discurs, căci întreaga opinie românească s'a scandalizat de faptul că Ungaria a reușit să inducă în eroare străinătatea, pentru că să i se sprijinească teza. Insuși marele istoric al țării noastre, d-l prof. Nicolae Iorga a ținut să documenteze d-lui Mussolini petrecerea tezei ungurești. Astăzi teza revizionistă ungurească începe să nu mai fie sprijinită nici de Italia, căci iată ce zice ziarul „Il Telegrafo“ din Roma, în numărul din 17 Noemvrie 1938, într'un articol intitulat „bilanț unguresc“, comunicat de către directorul său d-l Giovanni Ansaldo, care se afla în Budapesta: „...revizionismul maghiar, cu formidabila lui publicitate, nu era întemeiat pe principiul naționalităților, ci pe concepția mistică și medievală a coroanei sfântului Ștefan și a monarhiei apostolice maghiare, care tindea să recupereze în jurul colinei sacre din Buda, teritoriile luate de urmașii lui Arpad, fără să țină seamă dacă aceste teritorii erau locuite de o populație care nu era maghiară. Mistica coroanei sfântului Ștefan, corectată oportun și după maniere moderne cu date geopolitice, era socotită ca un principiu unificator, mai presus decât politica naționalităților“.

Și în adevăr poporul unguresc, toate pretențiunile sale, în ce privește revindicările teritoriale și le susține numai în baza dreptului istoric, zicând că ei au venit înaintea Românilor pe aceste meleaguri și că au ținut sub stăpânirea lor toate aceste teritorii timp de 1000 de ani, adică dela întemeierea regatului lor de către sf. Ștefan. Ei în susținerea tezei lor neglijează atât principiul etnic, cât și dreptul de autodeterminare al popoarelor, pentru că sunt

convinși că aceste principii sunt în vădită contradicție cu pretențiile lor.

Noi însă avem în favoarea tezei noastre, atât dreptul istoric, pe care ungurii, pe nedrept și-l asumă lor, cât și principiul etnic și dreptul de autodeterminare.

Ungurii susțin că au venit înaintea Românilor în aceste ținuturi, deci au dreptul istoric asupra lor, bazându-se pe teoriile istoricilor Sulzer, Engel și Rösler. Franz Josef Sulzer în lucrarea sa „Geschichte des Transalpinischen Daciens“, Viena 1781—82, zice că: „poporul românesc s'ar fi format la sudul Dunării, în peninsula balcanică și numai prin secolul al XII-lea ar fi venit în aceste regiuni, învinși de popoarele slave“. Iar Johann Engel în lucrarea sa: „Comentatio de expeditionibus Traiani ad Danubium et origine Valachorum“, Viena 1795, admite teoria lui Sulzer, cu deosebirea că pune venirea Românilor la nordul Dunării în secolul al IX-lea, deci înainte de venirea Ungurilor. Robert Rösler modernizează aceste teorii, aducându-le argumente noi.

În concluzie, după aceste teorii, Ungurii susțin că odată cu retragerea legiunilor de către împăratul Aurelian la sudul Dunării, s'ar fi retras toți coloniștii romani, împreună cu armata și funcționarii și stabilindu-se la sudul Dunării, din amestecul lor cu poporul Trac s'ar fi format poporul românesc, care în secolul al XII-lea ar fi imigrat la nordul Dunării.

Înainte de a combate aceste teorii, să lăsăm să vorbească istoria despre venirea Ungurilor în aceste regiuni și despre formarea poporului românesc.

Ardealul, Banatul, Crișana și Maramureșul, teritorii prin esență românești, au fost ținute sub jug și dominațiune, secole de suferință, de umilire și de persecuțiuni, de către un popor de neam barbar, care a năvălit în aceste regiuni venind din răsărit, din șesurile de dincolo de Volga și Don, fiind gonit de Pecenegi și s'a așezat în Atelhuz, de unde a pornit spre apus. Și, ca și celelalte popoare barbare, locuia în corturi pe câmp și nu erau statornici. Poruind în Atelhuz, au trecut prin Podolia, au străbătut munții Carpați și s'au așezat în vechea provincie romană Panonia — Ungaria de azi — pe la anul 890. Ca toate popoarele barbare, nu s'a astâmpărat în această provincie — cum nu se astâmpără nici acum — ci a întreprins pradăciuni în țările vecine. După înfrângeri și victorii, poporul unguresc, așezat acolo, a fost creștinat de misionarii germani. Convertirea la creștinism a acestui popor l-a împins pe calea civilizației și astfel conducătorul lor Ștefan I a întemeiat

Statul ungiuresc la anul 995, iar Papa Silvestru II, în anul 1000, i-a trimis coroana de rege.

Iată dar de unde a năvălit, unde s'a așezat și cum s'a întemeiat Statul ungiuresc, care și azi tulbură liniștea celorlalte popoare.

Ori poporul românesc își are originea cu mult mai veche pe aceste meleaguri, care s'a format din coloniști romani și din poporul băștinaș Dac. După războaiele Romanilor cu Dacii, isprăvindu-se cu supunerea definitivă a Dacilor, populația bărbătească din aceste teritorii a fost decimată de războaie. Împăratul Traian însă, pentru a popula orașele și satele, pentru a cultiva ogoarele și pentru a administra și supraveghea pe băștinași, a adus coloniști Romani din alte părți ale Imperiului.

(Urmează)

De ce nu-i, Doamne...

De ce nu-i Doamne 'n lume pace
Și dragoste între popoară,
Când steaua luminează ieslea
Și îngerii din Ceri coboară?

De ce nu-i Doamne 'n lume pace,
Când Fiul Tău zimbește dulce,
Iar Maica Lui ascultă — sfânta
Cântarea ce l-se aduce?

De ce nu-i Doamne 'n lume pace,
Când pruncii noștri de la școală
În sfinte zilele acestea,
Cu-atâta dor și drag se școală?

Și merg cu steaua pe la case
Și vremea nopții o frământă,
Iar glasul lor în liturgie,
Ajută Nașterea mai sfântă.

De ce nu-i Doamne 'n lume pace,
Când Fiului trimis de Tine,
Cei trei Crai odinioară —
Au știut mai bine să se 'nchine?

De ce nu-i Doamne 'n lume pace,
Când toți creștinii țin Crăciunul?
De ce, azi, trâmbița măririi —
Mai vrea s'o 'nece iară — tunul?

Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Vasile mulțumește pe această cale: Prea Onorațiilor Protopopi, On. Preoți și Iubiților Credincioși cari din prilejul sfințelor sărbători ale Nașterii Domnului și de Anul nou au ținut să-l felicite și cărora „pentru mulțimea numelor“ nu li-a putut mulțumi personal și în parte.

Ș T I R I

O aniversare. Eri, în 31 Decembrie, s'au împlinit cinci ani decând Prea Sfințitul Părinte Episcop Vasile al nostru a fost împărtășit cu darul Arhieriei în Catedrala mitropolitană din Sibiu.

Prea Sfinția Sa a sărbătorit evenimentul cu oficierea sf. liturgii și a unei rugăciuni de mulțumită în capela dela Reședința de curte Prea Cucernicul Consilier Dr. Aurel Crăciunescu dela Consiliul Central și protodiaconul Teodor Roșca.

Aducem și noi — smerită turmă cuceritoare a Prea Sfințitului Părinte Episcop — rugăciuni de mulțumită Bunului Dumnezeu din prilejul împlinirii celor cinci ani de activă păstorire, iar Părintelui nostru sufletească și respectuoasă omagii și arări de îndelungată și rodnică arhipăstorire!

Sărbătorile Nașterii Domnului din anul ce trecu peste noi, au lăsat urme de frumoasă și intensă trăire creștinească. Creștinii dreptcredincioși ai orașelor și satelor noastre s'au apropiat cu tradiționala eulavie și credință de Cel născut în ieslea dela marginea Viteiului. L-au miluit îmbrăcând cu vestimente pe cei săraci, săturând pe cei flămânzi și adăpost dând celor fără cămin cald... Pe vestitorii cu steaua, pe colindători i-au primit cinstindu-i cu obolul și cu zămbetului bucuriei lor. Crăciunul a fost un popas cald în drumul cel furtunos al anului greu pe care l-am trecut.

În catedrala din Caransebeș un serviciu înaltător la liturgia din ziua întâi. A pontificat P. S. Părinte Episcop Vasile, asistat de soborul preoților: Prot. R. G. Ancușa, Protos. Dr. L. Busuioc; pr. T. Șandru, F. Șurî, Dr. Z. Muntean, Dr. P. Rezuș, P. Bogoeviciu, I. Firca, protodiacon. T. Roșca și ierodiacon. Justinian.

După Priceasnă P. S. Părinte citește *Pastorala păcii* cu care a cercetat pe toți fiii Săi credincioși cu prilejul acestor zile mari dar agitate. Efectul liniștitor și întremător al acestei pastorale îl interpretează bucuria și vioiciunea ce se așterne la auzul ei pe fețele tuturor.

Corul Catedral prin executarea frumoasă a cântărilor, cu deosebire a celui adânc mișcător „*Fie Tine Te laudăm*“, a răscolit inimile tuturor.

Luni același impunător serviciu cu soborul preoților din ziua întâia în prezența P. S. Episcop. Mult ascultată a fost predica frumoasă a Prea Cuv.

G. B.

Protosincol Dr. L. Busuioc despre fericire pe care zadarnic o căutam în progresul și civilizația modernă, dar care stă nemincinoasă în căutarea Pruncului Iisus și în viețuirea conformă cu învățătura Lui.

Concert religios au organizat preoții noștri din Silha cu creștinii dreptcredincioși de acolo de sărbătorile Nașterii Domnului. Concertul în care au fost reprezentate datinele noastre de Crăciun, este urmat de conferința venerabilului preot Isaia Popovici, instructivă, în legătură cu praznicul de bucurie al Nașterii Domnului. La Vecernia ce a precedat concertul s'a făcut sfințirea nouilor odăjdii — cumpărate din danii — iar pâr. Victor Popoviciu a ținut o impresionantă cuvântare.

Mulțumită publică se exprimă în numele comunei bisericești Zervești On. Domn Ioan Harambașa primar în retragere al orașului Lugoj pentru suma de 3500 Lei dăruită acestei sfinte biserici în care regretatul d-sale tată și-a primit credința creștinească.

Bine primită fie jertfa aceasta spre sănătatea donatorului. Ioan Jucos preot.

Mulțumită publică. Oficiul parohial ort. român din Silha mulțumește și pe această cale d-lui învățător director în penziune Damian Sebeșan și soției sale Anastasia născ. Bărbulescu din Secusigiu, precum și d-nei preotese Cornelia Popovici născ. Sebeșan din Silha pentru cumpărarea și confecționarea unui frumos măsai alb de damast în valoare de 2000 Lei pe sfântul Prestol.

Susnumiții au mai dăruit sfintei noastre biserici un Antimis nou în valoare de 500 Lei, precum și două măsai de catifea pentru analogion, anume unul de culoare roșie-bordo și altul violet în valoare de 1800 Lei.

Bunul Dumnezeu să răsplătească această faptă frumoasă și creștinească cu sănătate și iertare de păcate.

În numele Oficiului parohial: Isaia și Victor Popovici parohi ort. rom.

Notă oficială

Nr. 7777 Șc. ex 1938.

De curând a apărut în românește una din cele mai prețioase cărți ale sfântului. Ioan Gură de Aur: „Predici despre pocăință“.

Aceste predici au girul cărțurarului de marcă prof. univ. Ștefan Bezdechi dela Cluj, care le-a tradus din original și le-a complectat.

Pentru întărirea și sporirea râvnei pastorale a preoților noștri recomandăm cu multă căldură această carte, al cărei cost e de Lei 60 exemplarul.

Se poate cere prin Librăria noastră diecezană. Caransebeș în 20 Decembrie 1938.

Episcopul:
† VASILE

Comunicat.

Nr. 21/1938.

Delegația trimisă de Congresul Preoțesc din Timișoara s'a înfățișat la București în zilele de 13-16 Decembrie a. c., prezentându-se în prim loc Prea Fericirii Sale I. P. Sfințitului Patriarh Miron pentru a-i exprima omagiul, din prilejul celor 70 ani de viață, înmânându-i cu o cale Memoriile Clerului, adresate Patriarhului. Consiliul de Miniștri și Consiliul Central Bisericesc, rugându-l de părintesc sprijin.

Deasemenea s'a înfățișat delegația la P. Sfințitul Episcopul Nicolae Colan, Ministru al Cultelor și Artelor și la dl. Mircea Cancicov, titularul Ministerului Finanțelor, căruia i s'au exprimat mulțumirile Clerului pentru îmbunătățirile de până aci și i s'a arătat situația de acum a Clerului și Bisericii ortodoxe române.

În toate locurile, delegația a fost primită cu bunăvoință, rămânând ca ea să prezinte d-lui Ministru al Finanțelor un memoriu cu unele concretizări menite a ușura situația preoților, protopopilor și cea a Consilierilor bisericești.

*Deleg. Asociației „Andrei Șaguna“
a Clerului Ortodox Român din Ardeal.*

Au sosit și se află de vânzare
la Librăria noastră Diecezană:

MOLITFELNICE

și

Dumnezeeștile Liturghii

(LITURGHIER) — ediția nouă.

A apărut

aflându-se de vânzare la

Librăria Diecezană:

Călăuza Stuparului

de: N. Nicolaescu și G. Stoinescu. — Ediția VII.

Prețul: 90 Lei.